

การควบคุมการบันทึกบัญชีแยกประเภททั่วไป

บัญชีแยกประเภททั่วไป ประกอบด้วย บัญชีประเภทต่าง ๆ คือ สินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้และค่าใช้จ่าย ซึ่งจะนำไปจัดทำงบทดลอง งบกำไรขาดทุน และงบดุล

การบันทึกบัญชีแยกประเภท เป็นการนำข้อมูลสรุปจากระบบบัญชีอื่น ๆ มารวบรวมผ่านรายการบัญชีแยกประเภทต่าง ๆ โดยใช้หลักการของการลงบัญชีคู่ ซึ่งจะสามารถตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกบัญชีได้ด้วยการจัดทำงบทดลอง การเตรียมข้อมูลสำหรับการบันทึกบัญชีแยกประเภทนี้เป็นส่วนหนึ่งของการนำระบบบัญชีต่าง ๆ มาหายอดรวมสรุปสำหรับแต่ละบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีนั้น ๆ เช่น ยอดรวมบัญชีขายเชื้อจากระบบบัญชีขายเชื้อ ยอดรวมบัญชีซื้อจากระบบจัดซื้อสินค้า เป็นต้น ยอดรวมเหล่านี้ถือเป็นรายการซึ่งจะต้องผ่านบันทึบบัญชีแยกประเภทตามหลักบัญชีคู่ซึ่งจะมีการอ้างอิงกัน เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงรายการถึงกันได้

การบันทึกบัญชีแยกประเภทโดยคอมพิวเตอร์ เป็นระบบงานหนึ่งซึ่งทำงานต่อจากระบบงานอื่น ๆ ดังนั้นจึงสามารถดึงข้อมูลจากระบบอื่น ๆ มาใช้ได้ ซึ่งถือเป็นแหล่งที่มาของการบันทึกรายการทางบัญชีแยกประเภททั่วไป นั่นก็คือรายงานสรุปจากระบบงานต่าง ๆ ซึ่งจะพิมพ์ให้สำหรับแต่ละงวดของการประมวลผลข้อมูลนั้น ๆ รายงานเหล่านี้จะรวบรวมโดยแผนกบัญชีที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของการผ่านรายการต่าง ๆ ไปบันทึบบัญชีแยกประเภททั่วไป รายการดังกล่าวจะถูกป้อนเข้าไปในเครื่องคอมพิวเตอร์โดยอัตโนมัติ โดยมีรหัสบัญชีซึ่งแสดงถึงประเภทของบัญชี และช่วยให้สามารถผ่านบัญชีไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไปที่เกี่ยวข้องได้

ระบบงานที่ผ่านรายการบันทึกบัญชีแยกประเภททั่วไปโดยอัตโนมัติ มีดังนี้

ระบบงานขายเชื้อ ในการพิมพ์ใบส่งของ (หน้า 43) จะได้ข้อมูลสำหรับบัญชีลูกหนี้รายตัว ข้อมูลนี้จะเข้าสู่ระบบงานบัญชีลูกหนี้ เพื่อควบคุมบัญชีลูกหนี้รายตัว โปรแกรมจะสรุปบัญชีขายเชื้อถ้าเป็นสินค้าที่ซื้อขาย ส่วนสินค้าจากการรับฝากขายจะสรุปบัญชีเจ้าหนี้รับฝากขาย และบัญชีค่านายหน้าจากการรับฝากขาย สรุปสำหรับการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง โดยการสร้าง summary file อีก file หนึ่ง ในขั้นตอนการพิมพ์ใบส่งของให้เป็น file วางในระบบบัญชีแยกประเภทโดยตรง ซึ่งสามารถตรวจสอบยอดรวมกับ รายงานการขายเชื้อประจำวัน (หน้า 66) โดยบันทึบบัญชีดังนี้

เดบิต	บัญชีลูกหนี้การค้า	xxx	
เครดิต	บัญชีขายเชื่อ-หนังสือไทย		xxx
	บัญชีขายเชื่อ-หนังสือต่างประเทศ		xxx
	บัญชีขายเชื่อ-เครื่องเขียน		xxx
	บัญชีค่านายหน้าจากการรับฝากขาย		xxx
	บัญชีเจ้าหนี้รับฝากขาย		xxx
	บัญชีสินค้าค้างส่ง		xxx

เมื่อลูกค้านำสินค้ามาส่งคืนเนื่องจากชำรุด จะจัดทำใบรับคืน (หน้า 48) จะได้ข้อมูลสำหรับบัญชีลูกหนี้รายตัว ข้อมูลนี้จะเข้าสู่ระบบงานบัญชีลูกหนี้รายตัว เพื่อลดยอดลูกหนี้รายตัว และข้อมูลสรุปบัญชีสินค้ารับคืนสรุป สำหรับการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถตรวจสอบยอดรวมกับ รายงานการรับคืนสินค้า (หน้า 68) โดยบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	บัญชีสินค้ารับคืน-หนังสือไทย	xxx	
	บัญชีสินค้ารับคืน-หนังสือต่างประเทศ		xxx
	บัญชีสินค้ารับคืน-เครื่องเขียน		xxx
เครดิต	บัญชีลูกหนี้การค้า		xxx

ระบบงานฝากขาย ในการพิมพ์ใบฝากขาย (หน้า 47) สำหรับลูกค้าจะได้ข้อมูลสำหรับบัญชีลูกหนี้ฝากขาย ข้อมูลนี้จะเข้าสู่ระบบงานบัญชีลูกหนี้ฝากขาย เพื่อควบคุมบัญชีลูกหนี้ฝากขายรายตัว และสรุปบัญชีสินค้าฝากขาย สำหรับการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถตรวจสอบยอดรวมกับ รายงานการฝากขายประจำวัน (หน้า 67) โดยบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	บัญชีลูกหนี้ฝากขาย	xxx	
เครดิต	บัญชีสินค้าฝากขาย		xxx

เมื่อครบกำหนดการตรวจนับสินค้าที่ส่งไปฝากขาย จะจัดทำใบแจ้งหนี้ ซึ่งจะได้ข้อมูลสรุปบัญชีสินค้าฝากขายที่ขายได้ จะบันทึกบัญชีขายเชื่อ โปรแกรมจะสรุปบัญชีขายเชื่อ ในกรณีที่เป็นสินค้าที่ซื้อขาด และสรุปบัญชีเจ้าหนี้รับฝากขาย บัญชีค่านายหน้าจากการรับฝากขาย ในกรณีที่เป็นสินค้าจากการรับฝากขาย สำหรับการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถตรวจสอบยอดรวมกับ รายงานการขายเชื่อประจำวัน (หน้า 66) โดยบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	บัญชีลูกหนี้การค้า	xxx	
	บัญชีค่านายหน้าจ่าย-การฝากขาย		xxx
เครดิต	บัญชีลูกหนี้ฝากขาย		xxx

เดบิต	บัญชีสินค้าฝากขาย	xxx	
เครดิต	บัญชีขายเชื่อ-หนังสือไทย		xxx
	บัญชีขายเชื่อ-หนังสือต่างประเทศ		xxx
	บัญชีขายเชื่อ-เครื่องเขียน		xxx
	บัญชีค่านายหน้าจากการรับฝากขาย		xxx
	บัญชีเจ้าหนี้รับฝากขาย		xxx

ระบบงานจัดซื้อ เมื่อแผนกคลังสินค้าได้รับสินค้าจะจัดพิมพ์ใบรับของ (หน้า 54) จะได้ข้อมูลสำหรับบัญชีเจ้าหนี้รายตัว ข้อมูลนี้จะเข้าสู่ระบบงานบัญชีเจ้าหนี้ เพื่อควบคุมบัญชีเจ้าหนี้รายตัว และข้อมูลสรุปบัญชีซื้อสินค้า สำหรับการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถตรวจสอบยอดรวมกับ รายงานการซื้อสินค้าประจำวัน (หน้า 71-72) โดยบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	บัญชีซื้อ-หนังสือไทย	xxx	
	บัญชีซื้อ-หนังสือต่างประเทศ		xxx
	บัญชีซื้อ-เครื่องเขียน		xxx
เครดิต	บัญชีเจ้าหนี้การค้า		xxx

ส่วนการจัดซื้อสินค้าต่างประเทศ เมื่อแผนกบัญชีเจ้าหนี้ได้รับใบส่งของ (INVOICE) จากผู้ขายต่างประเทศ จะนำมาบันทึกข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ จะได้ข้อมูลสำหรับบัญชีเจ้าหนี้ต่างประเทศรายตัว ข้อมูลนี้จะเข้าสู่ระบบงานบัญชีเจ้าหนี้ต่างประเทศ และสรุปบัญชีสินค้านำระหว่างทาง สำหรับการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถตรวจสอบยอดรวมกับ รายงานสินค้านำระหว่างทาง (หน้า 69) โดยบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	บัญชีสินค้านำระหว่างทาง	xxx	
เครดิต	บัญชีเจ้าหนี้ต่างประเทศ		xxx

เมื่อแผนกคลังสินค้าได้รับสินค้าจากบริษัทออกของแล้ว จัดพิมพ์ใบรับของ จะได้ข้อมูลสรุปบัญชีสินค้านำระหว่างทาง และข้อมูลสรุปบัญชีซื้อสินค้า สำหรับการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถตรวจสอบยอดรวมกับ รายงานการซื้อสินค้าต่างประเทศ (หน้า 72)

กรณีที่อ้างเลขที่ใบส่งของ (INVOICE) จากผู้ขายต่างประเทศ ซึ่งเป็นการบันทึกสินค้านำระหว่างทาง โดยบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	บัญชีซื้อ-หนังสือต่างประเทศ	xxx	
เครดิต	บัญชีสินค้านำระหว่างทาง		xxx

กรณีที่อ้างเลขที่ใบเสนอราคา (PROFORMA INVOICE) ซึ่งเป็นการจ่ายค่าซื้อ
สินค้าจ่ายล่วงหน้า โดยบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	บัญชีชื่อ-หนังสือต่างประเทศ	xxx
เครดิต	บัญชีค่าซื้อสินค้าจ่ายล่วงหน้า	xxx

เมื่อแผนกคลังสินค้าพบว่าสินค้าโอนรอส่งคืนเจ้าหนี้ จัดทำใบส่งคืน (หน้า 56)
ให้เจ้าหนี้ จะได้ข้อมูลสำหรับบัญชีเจ้าหนี้รายตัว ข้อมูลนี้จะเข้าสู่ระบบงานบัญชีเจ้าหนี้ เพื่อ
ลดยอดเจ้าหนี้รายตัว และข้อมูลสรุปบัญชีสินค้าส่งคืน สำหรับการผ่านรายการไปยังบัญชีแยก
ประเภทที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถตรวจสอบยอดรวมกับ รายงานการส่งคืนสินค้า (หน้า
73-74) โดยบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	บัญชีเจ้าหนี้การค้า	xxx
เครดิต	บัญชีสินค้าส่งคืน	xxx

ระบมงานการรับเงิน จะให้ข้อมูลสรุปบัญชีเงินสดหรือเงินฝากธนาคาร และ
บัญชีขายสด โปรแกรมจะสรุปบัญชีขายสดในกรณีที่ เป็นสินค้าที่ซื้อขาด ส่วนสินค้าจากการ
รับฝากขาย จะสรุปบัญชีเจ้าหนี้รับฝากขาย และบัญชีค่านายหน้าจากการรับฝากขาย ในการ
รับชำระหนี้จากลูกหนี้ จะได้ข้อมูลสำหรับบัญชีลูกหนี้รายตัว โดยเข้าสู่ระบบงานบัญชีลูกหนี้
เพื่อลดยอดบัญชีลูกหนี้รายตัวจากการรับชำระหนี้ สำหรับการผ่านรายการไปยังบัญชีแยก
ประเภทที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถตรวจสอบยอดรวมกับ รายงานการรับเงิน (หน้า 61) โดย
บันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ธนาคาร....	xxx
	บัญชีเช็ครับล่วงหน้า	xxx
	บัญชีคูปองจ่าย (กรณีรับเป็นคูปอง)	xxx
	บัญชีเงินขาดแคชเชียร์ (กรณีที่มีเงินขาด)	xxx
เครดิต	บัญชีขายสด-หนังสือไทย	xxx
	บัญชีขายสด-หนังสือต่างประเทศ	xxx
	บัญชีขายสด-เครื่องเขียน	xxx
	บัญชีค่านายหน้าจากการรับฝากขาย	xxx
	บัญชีเจ้าหนี้รับฝากขาย	xxx
	บัญชีรายได้เบ็ดเตล็ด (กรณีที่มีเงินเกิน)	xxx
	บัญชีรายได้-ทาบกพลาสติก	xxx
	บัญชีเจ้าหนี้ค่าทาบกพลาสติก	xxx
	บัญชีรายได้-ค่าสมาชิก	xxx
	บัญชีลูกหนี้การค้า	xxx

ระบบงานการจ่ายเงิน ในการพิมพ์ใบสำคัญส่งจ่าย (หน้า 37) จะได้รับข้อมูลจากระบบงานบัญชีเจ้าหนี้ เพื่อสรุปสำหรับบัญชีเจ้าหนี้ที่จะครบกำหนดชำระ โปรแกรมจะบันทึกยอดบัญชีเจ้าหนี้รายตัวในระบบงานบัญชีเจ้าหนี้ สรุปยอดรวมบัญชีเจ้าหนี้ และสรุปบัญชีเจ้าหนี้ใบสำคัญส่งจ่าย สรุปสำหรับการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถตรวจสอบยอดรวมกับ รายงานเจ้าหนี้ใบสำคัญส่งจ่าย (หน้า 63) โดยบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	บัญชีเจ้าหนี้การค้า	xxx	
	บัญชีเจ้าหนี้รับฝากขาย	xxx	
	บัญชีเจ้าหนี้ต่างประเทศ	xxx	
	บัญชีค่าใช้จ่าย.....	xxx	
เครดิต	บัญชีเจ้าหนี้ใบสำคัญส่งจ่าย		xxx

เมื่อทำการพิมพ์ใบสำคัญจ่ายเช็ค (หน้า 39) พร้อมเช็ค จะได้รับข้อมูลสรุปบัญชีเจ้าหนี้ใบสำคัญส่งจ่าย และบัญชีเช็คจ่ายล่วงหน้า จะได้ยอดรวมของเช็คต่าง ๆ สรุปสำหรับการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถตรวจสอบยอดรวมกับ รายงานเช็คจ่ายล่วงหน้า (หน้า 64) โดยบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	บัญชีเจ้าหนี้ใบสำคัญส่งจ่าย	xxx	
เครดิต	บัญชีเช็คจ่ายล่วงหน้า		xxx

เมื่อทำการจ่ายเช็คให้เจ้าหนี้เรียบร้อยแล้ว บันทึกการจ่ายเช็ค จะได้รับข้อมูลสรุปบัญชีเช็คจ่ายล่วงหน้า และบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน สรุปสำหรับการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถตรวจสอบยอดรวมกับ รายงานการจ่ายเช็ค (หน้า 65) โดยบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	บัญชีเช็คจ่ายล่วงหน้า	xxx	
เครดิต	บัญชีเงินฝากกระแสรายวัน ธ.ไทยพาณิชย์		xxx

นอกจากระบบงานที่ผ่านรายการไปบันทึกบัญชีแยกประเภททั่วไปโดยอัตโนมัติแล้ว ถ้ามีรายการที่ต้องแก้ไขหรือปรับปรุงรายการที่ผิดพลาดนั้น พนักงานบัญชีจะต้องจัดทำใบสำคัญทั่วไป (หน้า 289) ซึ่งต้องมีรหัสผ่านเพื่อเข้าสู่ระบบงานบัญชีแยกประเภททั่วไป โดยการป้อนข้อมูลดังนี้

- วันที่จัดทำ และวันที่เอกสาร
- รายละเอียด
- รหัสบัญชีที่แก้ไข หรือปรับปรุง

จากนั้นจะจัดพิมพ์รายงานใบสำคัญทั่วไป (290) เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่บันทึก
รายการ พร้อมทั้งจัดพิมพ์สรุบบัญชีแยกประเภท (291) เพื่อตรวจสอบการผ่านรายการใบ
บัญชีแยกประเภททั่วไป (หน้า 80)

การบันทึกรายการทางบัญชีที่เกิดขึ้นแทนการบันทึกลงสมุดบัญชีด้วยมือ โปรแกรม
จะจัดพิมพ์รายงานการบันทึกข้อมูลให้ผู้ใช้ตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขรายการที่ผิดพลาด
จากนั้นโปรแกรมจะบันทึกรายการทางบัญชีดังกล่าวในบัญชีแยกประเภทตามผังบัญชีที่กำหนดไว้
รวมทั้งประมวลผลรายการทางบัญชีที่บันทึกไว้ เพื่อจัดพิมพ์งบทดลองเปรียบเทียบ (หน้า 96)
งบดุล (หน้า 109) และประมาณการรายรับ-รายจ่าย (หน้า 110) ซึ่งก็คือ งบการเงิน
ตามที่ฝ่ายบริหารต้องการได้ทันเวลา



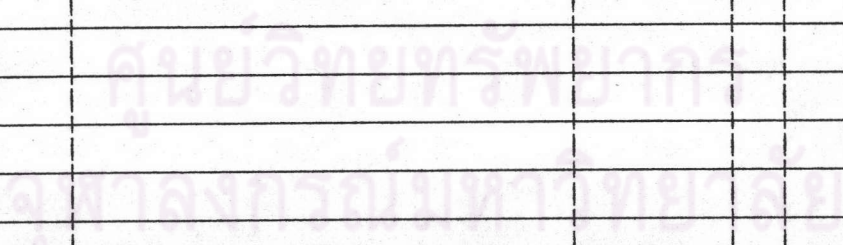
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์หนังสือพาลงกรรมมหาวิทยาลัย
ใบสำคัญทั่วไป

เลขที่ _____

วันที่ _____

รหัสบัญชี	รายการ	เดบิต	เครดิต



ผู้จัดทำ : _____

สมทบบัญชี : _____

Date: dd/mm/yy

Time: hh:mm:ss

User-Code: 9

ศูนย์หนังสือพิมพ์กลางกรมมหาวิทยาลัย
รายงานใบสำคัญทั่วไป
ประจำเดือน.....

Prog:gl-prdgr.p

Page: 1

ลำดับ	รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	เดบิต	เครดิต	สถานะ
เลขที่ใบสำคัญทั่วไป 99999999 x(----- 40 -----)					
99	999999	x(----- 40 -----)	999,999.99		
99	999999	x(----- 40 -----)	999,999.99		
99	999999	x(----- 40 -----)	999,999.99		
99	999999	x(----- 40 -----)	999,999.99		
99	999999	x(----- 40 -----)		999,999.99	
99	999999	x(----- 40 -----)		999,999.99	
99	999999	x(----- 40 -----)		999,999.99	
รวม			999,999.99	999,999.99	

ผู้เสนอ.....

ผู้อนุมัติ.....

ลงบัญชีแล้ว.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Date: dd/mm/yy

ศูนย์หนังสือพิมพ์กลาง กรมมหาวิทยาลัย

Prog:gl-prsumm.p

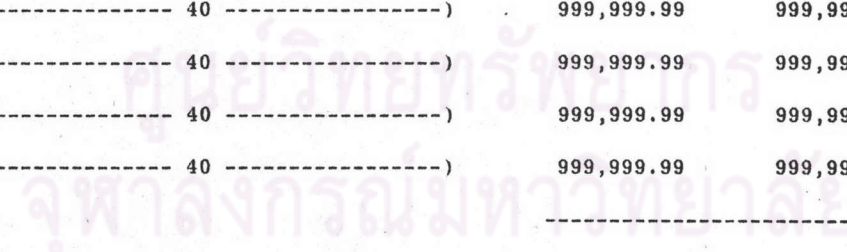
Time: hh:mm:ss

สรุปบัญชีแยกประเภท

Page: 1

ตั้งแต่วันที่ ถึงวันที่

รหัสบัญชี	ชื่อบัญชี	เดบิต	เครดิต
999999	x(----- 40 -----)	999,999.99	999,999.99
999999	x(----- 40 -----)	999,999.99	999,999.99
999999	x(----- 40 -----)	999,999.99	999,999.99
999999	x(----- 40 -----)	999,999.99	999,999.99
999999	x(----- 40 -----)	999,999.99	999,999.99
999999	x(----- 40 -----)	999,999.99	999,999.99
999999	x(----- 40 -----)	999,999.99	999,999.99
999999	x(----- 40 -----)	999,999.99	999,999.99
999999	x(----- 40 -----)	999,999.99	999,999.99
999999	x(----- 40 -----)	999,999.99	999,999.99
999999	x(----- 40 -----)	999,999.99	999,999.99
999999	x(----- 40 -----)	999,999.99	999,999.99
999999	x(----- 40 -----)	999,999.99	999,999.99
999999	x(----- 40 -----)	999,999.99	999,999.99
999999	x(----- 40 -----)	999,999.99	999,999.99
999999	x(----- 40 -----)	999,999.99	999,999.99
999999	x(----- 40 -----)	999,999.99	999,999.99
	รวม	999,999.99	999,999.99



291